

Deloitte.

Stavovi finansijskih direktora Hrvatske i Srednje Europe Ekonomski i finansijska stabilizacija

Marina Tonžetić
24. veljače 2016.

CFO
Programme

Sadržaj

Metodologija	3
Uvod	4
Rezultati istraživanja	5
• Mogućnosti rasta	7
• Rizici	11
• Zaduženja i kamatne stope	15
Zaključak	20

Metodologija

Istraživanje se po sedmi put provodi u Hrvatskoj i Srednjoj Europi, a njime su obuhvaćeni finansijski direktori najvećih tvrtki

Metode prikupljanja podataka:

- Elektronički upitnik
- Dubinski intervjuji

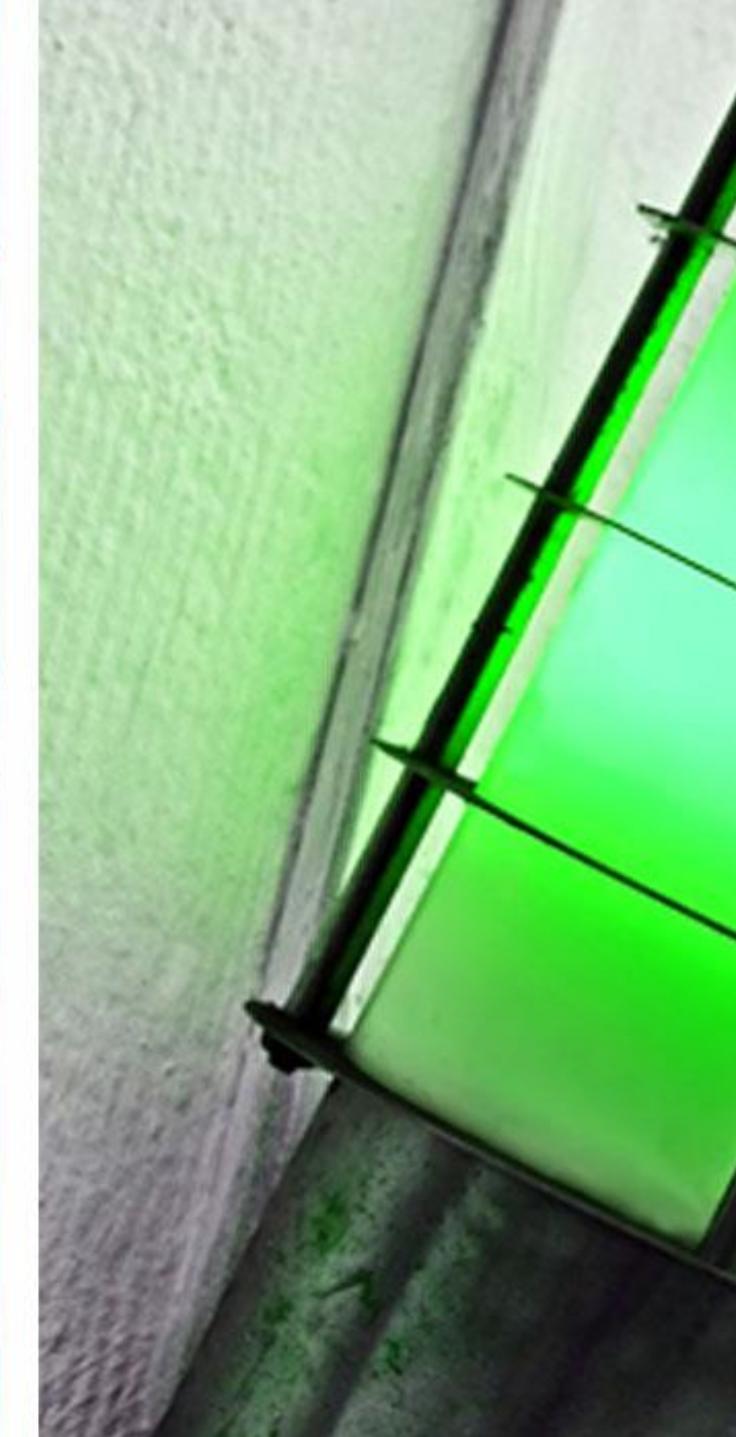
U šestom krugu istraživanja u Srednjoj Europi je sudjelovalo 489 ispitanika, od toga u Hrvatskoj 49 ispitanika

Uvod

- Financijski direktori zaduženi su i odgovorni za pronalaženje izvora financiranja, financiranje i upravljanje likvidnošću tvrtki u kojima rade kroz prizmu percepcije financijskih tržišta, izazova i potreba tvrtke.
- 489 financijskih direktora iz 11 zemalja Srednje Europe izrazili su svoj stav o izgledima i prioritetima svojih tvrtki i gospodarstava u kojima posluju i jasno se suglasili **da će 2016. biti godina ekonomске i financijske stabilizacije zemalja Srednje Europe.**
- Oprezan optimizam i niska sklonost preuzimanju rizika kao posljedica očekivanog umjerenog rasta BDP-a i visokog stupnja vanjske nesigurnosti.
- Pedeset i dva posto financijskih direktora Srednje Europe očekuje u idućoj godini intenziviranje spajanja i preuzimanja.

Rezultati istraživanja

Rezultati istraživanja

- Očekivanja hrvatskih finansijskih direktora u vezi s rastom BDP-a u 2016. godini nešto su iznad onih u prethodnom ispitivanju.
- Više od tri trećine ispitanika iz Hrvatske smatra da nisu dobra vremena za preuzimanje većih bilančnih rizika.
- Finansijski direktori, premda optimistični, i dalje pokazuju dozu opreza i želju za izbjegavanjem nepotrebnih rizika.
- Postotak hrvatskih finansijskih direktora koji ne očekuju nikakve promjene u kapitalnim ulaganjima (CAPEX) kroz idućih dvanaest mjeseci iznosi 58 posto - najviše od svih zemalja obuhvaćenim ispitivanjem.
- Zabilježen je manjak optimizma na pitanju kretanja kamatnih stopa na kredite i same dostupnosti kredita u idućih dvanaest mjeseci.
- Prema mišljenju hrvatskih finansijskih direktora, privlačnost vlastitog kapitala kao izvora financiranja je u porastu i pozitivno ga je ocijenilo 47 posto ispitanika

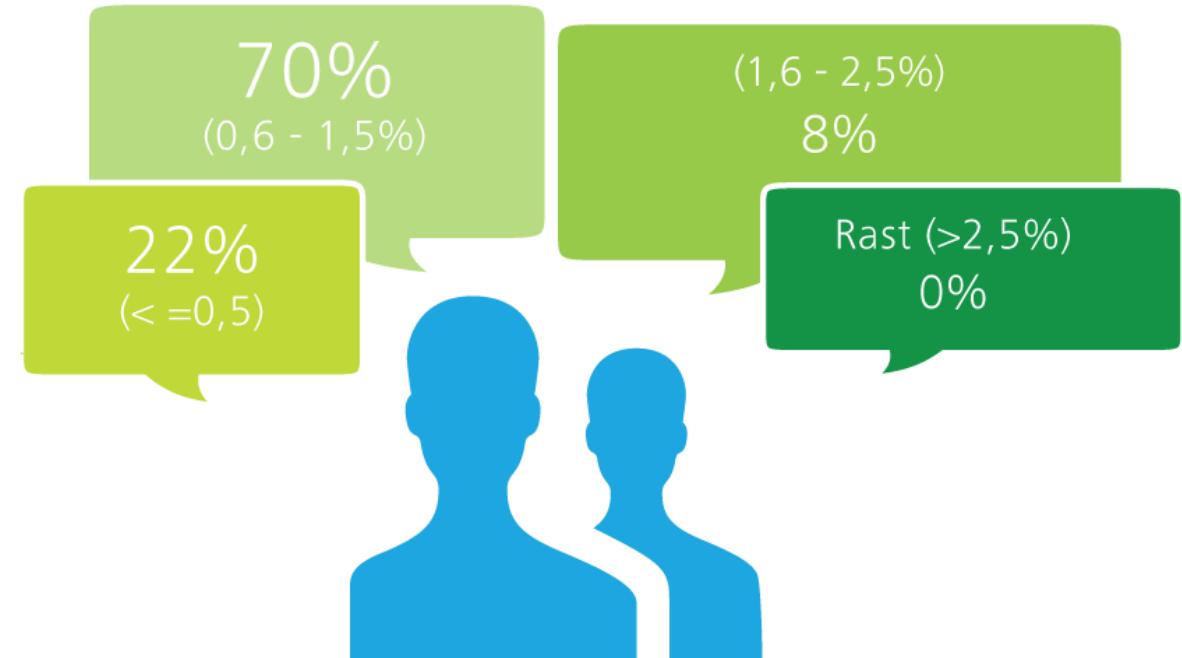
Rezultati istraživanja

- Mogućnosti rasta

Financijski direktori očekuju umjeren rast BDP-a

- Očekivanja hrvatskih financijskih direktora u vezi s rastom BDP-a u 2016. godini nešto su iznad onih u prethodnom ispitivanju
- Financijski direktori iz BiH, Bugarske i Hrvatske ne očekuju veći rast BDP-a od 2,5%
- U Poljskoj (62%), Slovačkoj (38%) i Češkoj (29%) su najoptimističniji te očekuju visok rast BDP-a

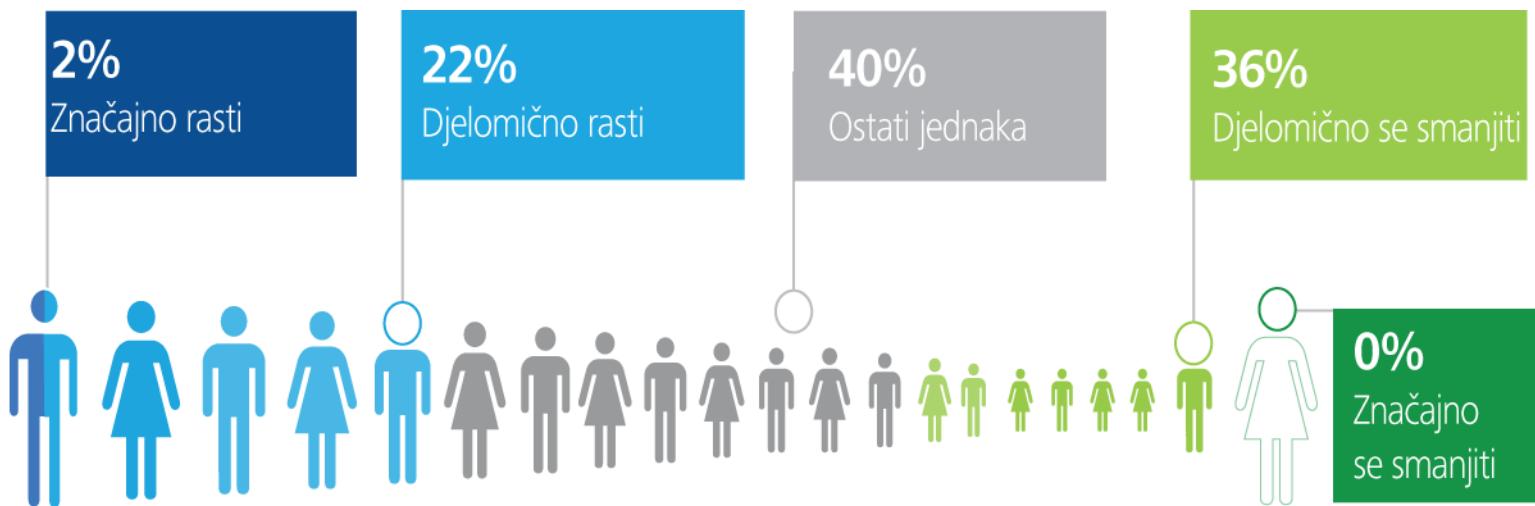

Očekivanja uz kretanje BDP-a u 2016. godini

Udio finansijskih direktora koji očekuju porast nezaposlenosti je u padu u odnosu na prethodno razdoblje

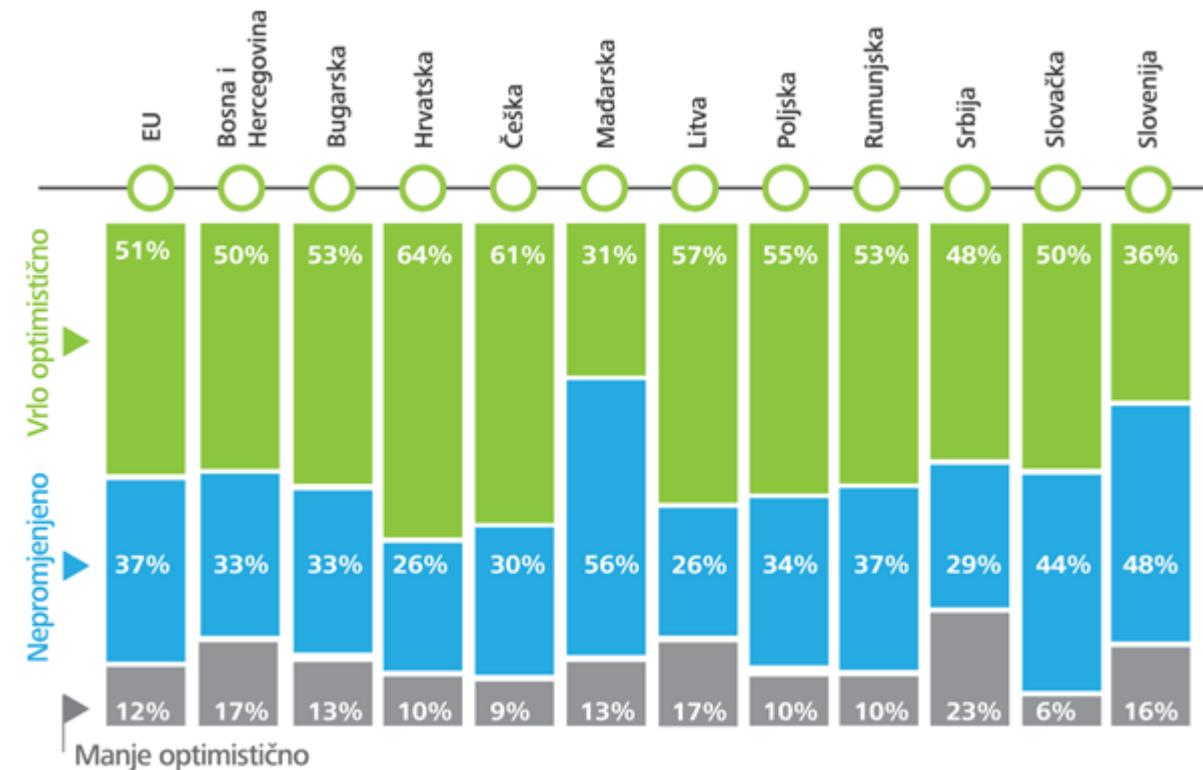
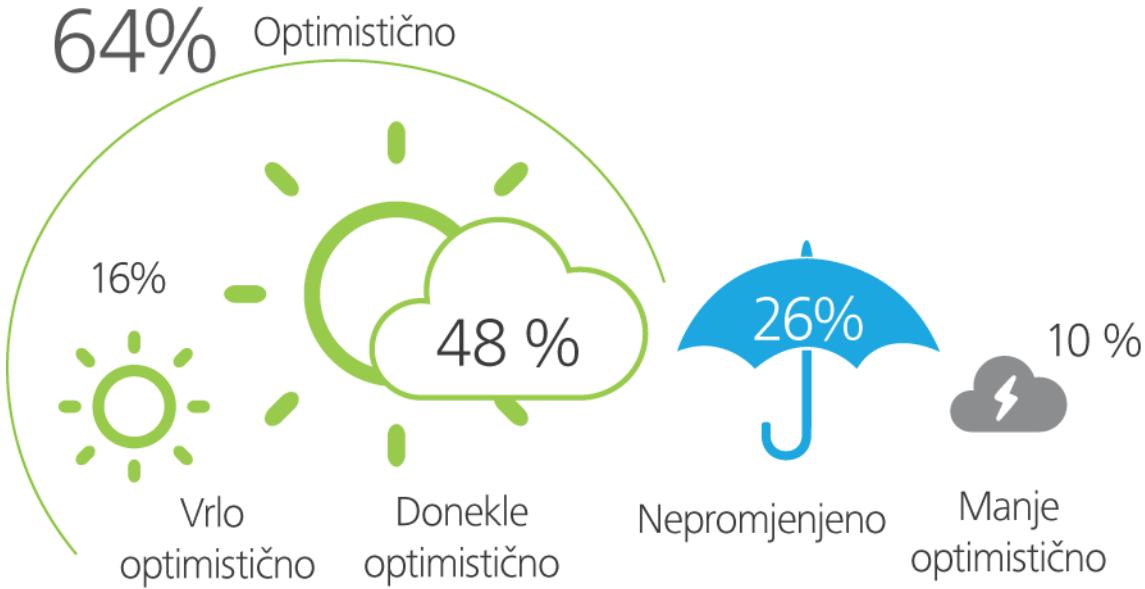
- Hrvatski finansijski direktori optimističniji u odnosu na prethodnu godinu u vezi nezaposlenosti (36% odabrali djelomično smanjiti u odnosu na prošlogodišnjih 6,9%)

Tijekom idućih 12 mjeseci nezaposlenost u Hrvatskoj će:

U usporedbi s proteklih 6 mjeseci povećao se udio ispitanika koji smatra da finansijska budućnost djeluje optimistično

- Hrvatski finansijski direktori pokazali su najveći optimizam

U usporedbi s proteklih šest mjeseci, kako Vam djeluje finansijska budućnost Vaše tvrtke?

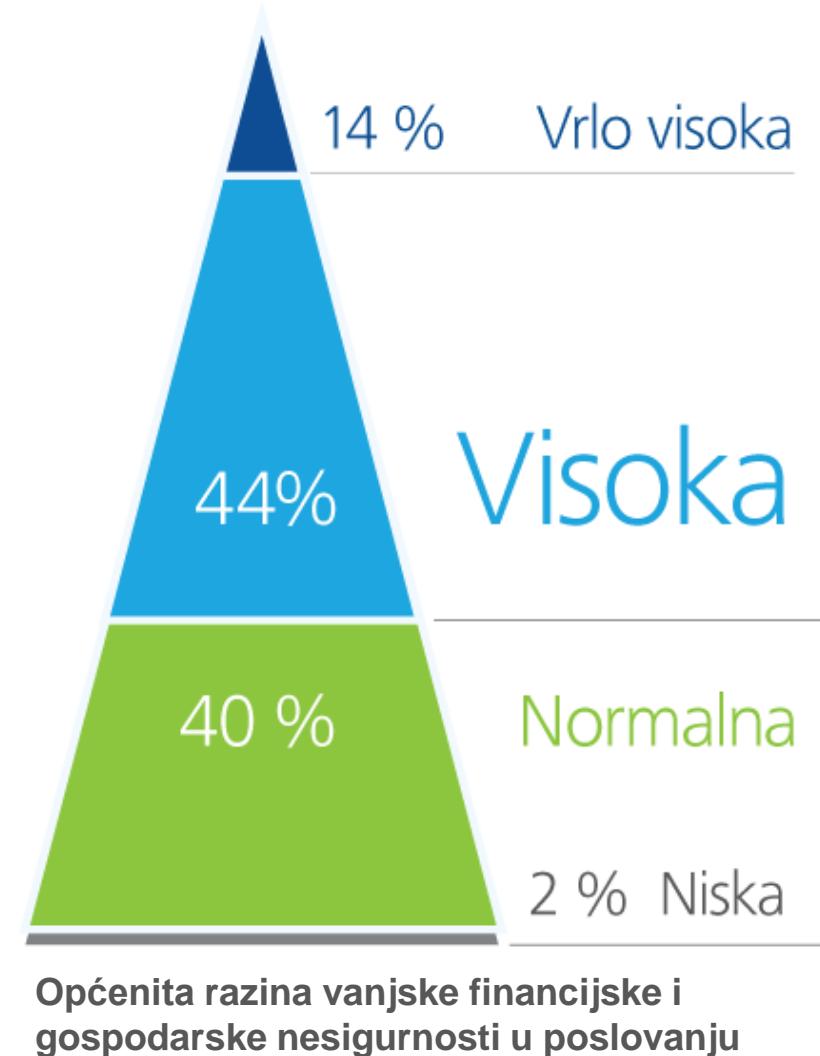
Rezultati istraživanja

- Rizici

Hrvatski finansijski direktori ocijenili su vanjsku finansijsku i gospodarsku nesigurnost visokom

- U prosjeku 65% finansijskih direktora razinu nesigurnosti smatra normalnom, a 35% visokom
- Finansijski direktori BiH sa 75%, Hrvatske, Srbije i Slovenije sa 58% ocijenili su vanjsku finansijsku i gospodarsku nesigurnost visokom i vrlo visokom
- Finansijski direktori u Češkoj (20%) i Poljskoj (10%) ocijenili su vanjsku finansijsku i gospodarsku nesigurnost niskom u svojim zemljama
- Vanjska nesigurnost jedna je od ključnih zapreka zaokretu ka ekspanziji ulaganja

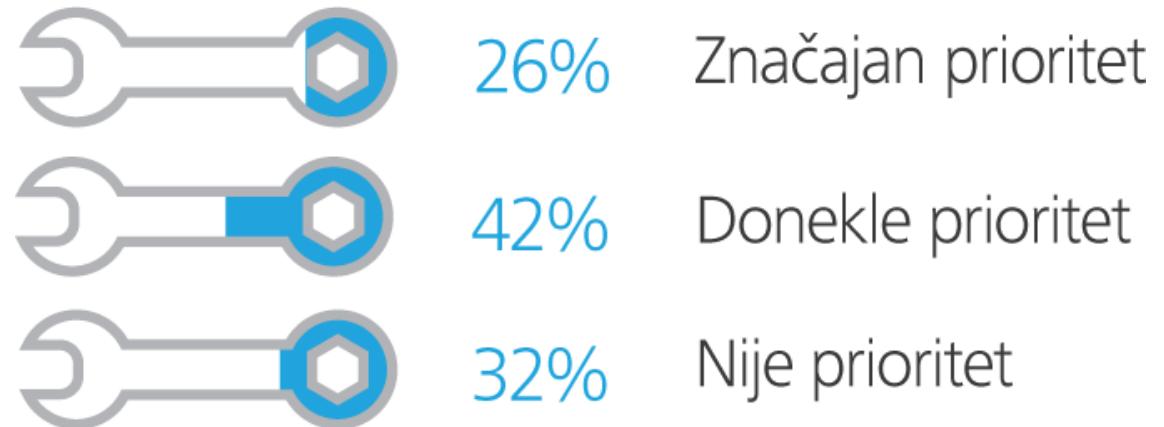
Rast prihoda na postojećim tržištima i dalje prednjači na listi prioriteta za iduću godinu dana

- Kao i prošle godine fokus poslovanja u idućoj godini bit će na povećanju prihoda na postojećim tržištima
- Slijedi povećanje prihoda na novim tržištima te smanjenja troškova
- Nove investicije su i dalje najniži strateški prioritet za hrvatske, bugarske, mađarske i srpske finansijske direktore znatno ispod prosjeka ostalih zemalja

Restrukturiranje poslovanja

- Restrukturiranje poslovanja kao prioritet navodi 68% finansijskih direktora u Hrvatskoj što je značajno smanjenje u odnosu na prošlu godinu kada je iznosio 85%
- Sa 88% finansijski direktori iz Mađarske vodeći po isticanju prioriteta restrukturiranja poslovanja
- Finansijski direktori Slovačke sa 63%, Bosne i Hercegovine sa 58% i Češke sa 52% navode da restrukturiranje ne predstavlja prioritet tijekom idućih 12 mjeseci

Do koje će mjere restrukturiranje Vašeg poslovanja predstavljati prioritet tijekom idućih 12 mjeseci?

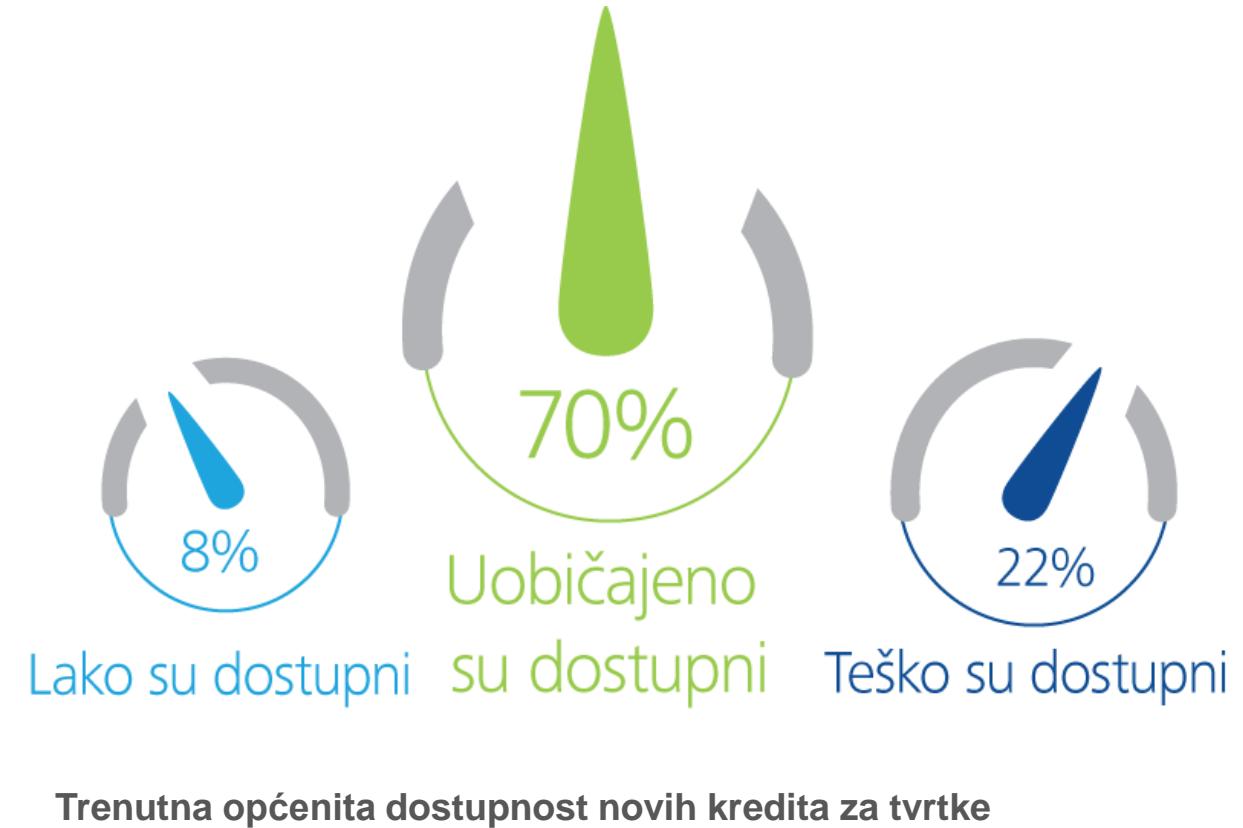
Rezultati istraživanja

- Zaduženja i kamatne stope

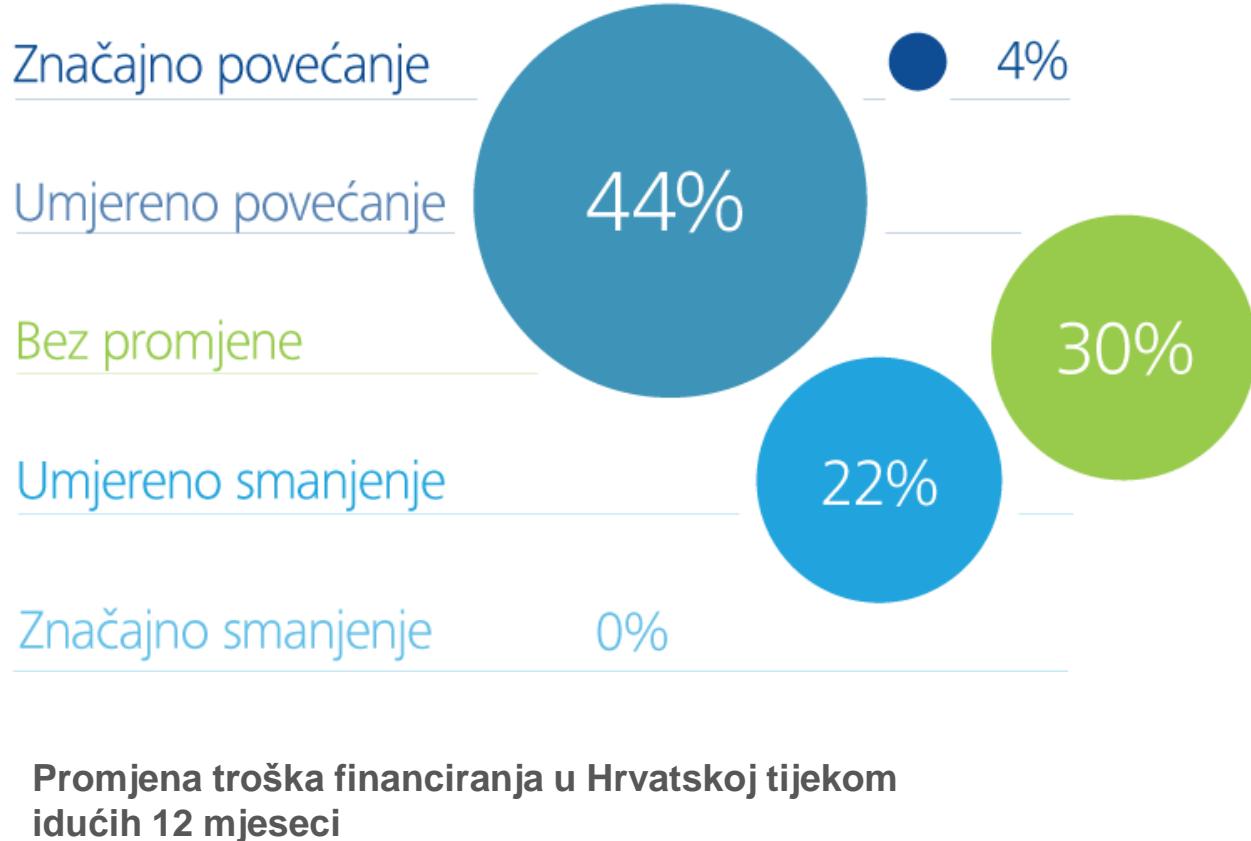
Dostupnost kredita

- Novi krediti u svim zemljama ocijenjeni kao „normalno dostupnima”, osim Poljske
- Poljski financijski direktori (66%) naveli kako su novi krediti kod njih lako dostupni, slijede ih slovački (38%), bugarski (34%) te bosanski (33%) i češki (32%)
- Zabilježen je manjak optimizma po pitanju kretanja kamatnih stopa na kredite
- Tek 14% ispitanika ocijenilo bankovne kredite kao atraktivnog izvora finansiranja, što je najgori postotak koji su hrvatski financijski direktori pokazali u odnosu na svoje kolege iz drugih zemalja

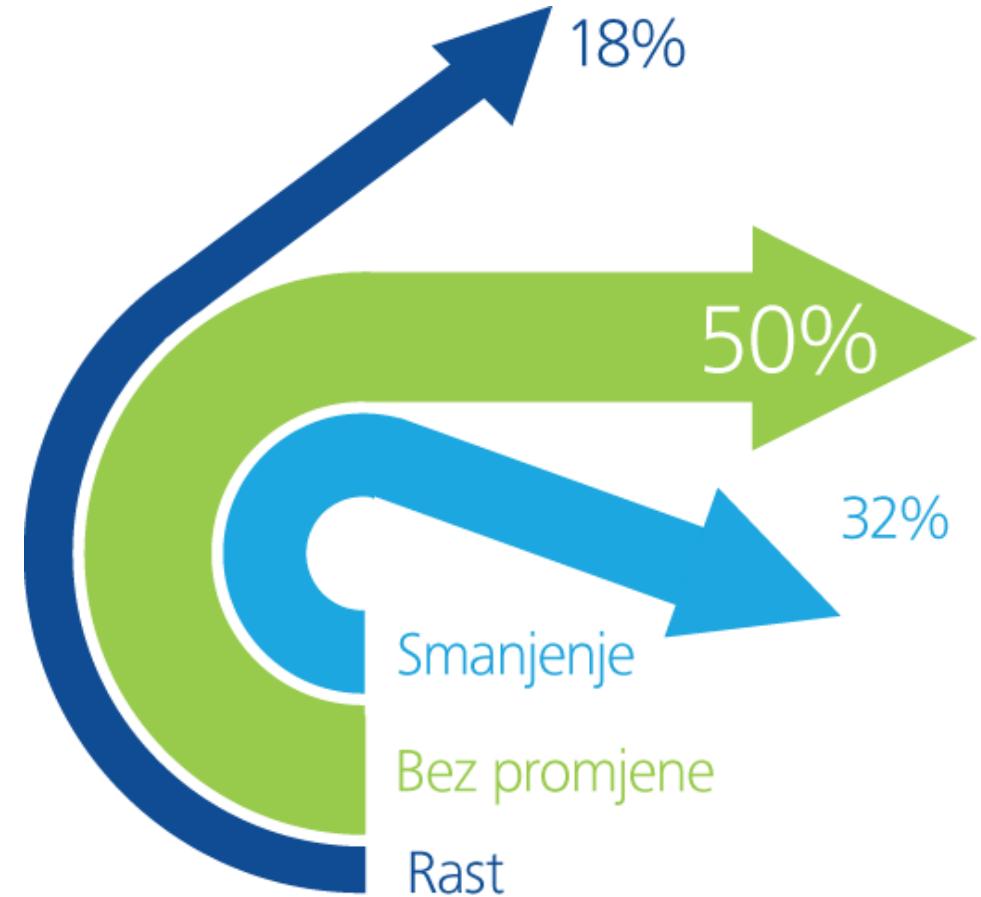
Troškovi financiranja u idućih 12 mjeseci

- Različitost očekivanja u većini zemalja
- 48% finansijskih direktora u Hrvatskoj očekuje da će doći do povećanja troškova financiranja u idućih 12 mjeseci
- Nakon hrvatskih, finansijski direktori Litve (50%), Češke (52%) i Poljske (55%) također u većoj mjeri očekuju povećanje troškova financiranja u idućih 12 mjeseci
- Kod finansijskih direktora Srbije (48%) i Bugarske (41%) prevladavaju očekivanja da će doći do smanjenja troškova financiranja u idućih 12 mjeseci

Razina zaduženosti tijekom idućih 12 mjeseci

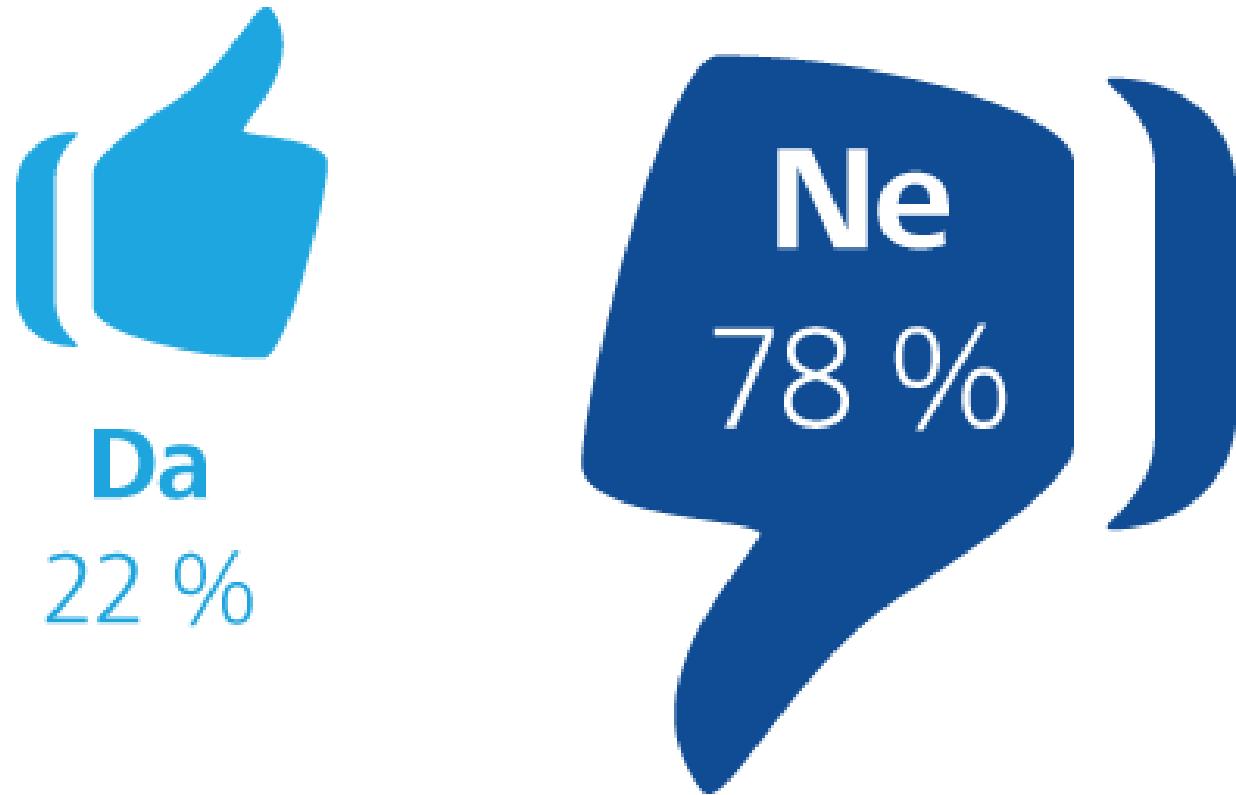
- Većina finansijskih direktora ostaje suzdržana na temu izvora financiranja
- Poljska (45%) i Litva (37%) imaju najveći udio finansijskih direktora koji predviđaju porast koeficijenta zaduženosti i u skladu je s najvećim zabilježenim dijelom finansijskih direktora koji smatraju da je sada pravo vrijeme za upuštanje u veće bilančne rizike

Što ste planirali učiniti s razinom zaduženosti tijekom idućih 12 mjeseci?

Razina zaduženosti tijekom idućih 12 mjeseci

- Više od tri četvrtine ispitanika iz Hrvatske smatra da nisu dobra vremena za preuzimanje većih bilančnih rizika
- Ipak, postotak onih koji tako misle smanjio se s prošlogodišnjih 90 posto na ovogodišnjih 78 posto
- Čini se da su hrvatski financijski direktori nešto neskloniji rizicima nego što je to prosječan ispitanik

Je li ovo dobro vrijeme za poduzimanje većeg rizika iskazanog u bilanci vaše tvrtke?

Zaključak

Zaključak

- Glavni zaključak na koji ispitivanje navodi jest da Srednja Europa bilježi ekonomsku i financijsku stabilizaciju nakon krize koja je nastupila 2008. godine
- Doista je poticajno vidjeti optimizam hrvatskih financijskih direktora u vezi s rastom njihovih tvrtki, koji je u odnosu na prethodne godine blago porastao po svim područjima ispitivanja
- Prema mišljenju hrvatskih financijskih direktora, privlačnost vlastitog kapitala kao izvora financiranja je u porastu i pozitivno ga je ocijenilo 47 posto ispitanika, što je značajno bolji rezultat u odnosu na lani
- Pedeset i dva posto financijskih direktora Srednje Europe očekuje u idućoj godini intenziviranje spajanja i preuzimanja. No, unatoč konsolidaciji koja je u tijeku u nekim gospodarskim sektorima, 54 posto hrvatskih financijskih direktora ne očekuje porast spajanja i preuzimanja u idućih dvanaest mjeseci

Deloitte.

Deloitte se odnosi na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, skraćeno DTTL, poznat i pod nazivom „Deloitte Global“, pravnu osobu osnovanu prema pravu Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske (izvorno „UK private company limited by guarantee“) i mrežu njegovih članova i s njima povezanih subjekata. DTTL i svaki njegov član su pravno odvojeni i samostalni subjekti. Usluge klijentima ne pruža DTTL. Detaljan opis DTTL-a i njegovih članova možete pronaći na adresi www.deloitte.com/hr/o-nama.

Deloitte pruža usluge revizije, porezne usluge, konzultantske usluge, usluge financijskog savjetovanja i pravne usluge klijentima iz javnog i privatnog sektora iz raznih gospodarskih grana. Zahvaljujući globalnoj mreži članova u preko 150 zemalja, Deloitte nudi klijentima kompetencije svjetske klase i usluge vrhunske kvalitete, istovremeno im pružajući uvid u načine na koji mogu rješavati najsloženije izazove u svom posovanju. Oko 225.000 Deloitteovih stručnjaka posvećuje se ostvarivanju svrshishodnog utjecaja.

U Hrvatskoj usluge pružaju Deloitte d.o.o. i Deloitte Savjetodavne Usluge d.o.o., pod zajedničkim nazivom „Deloitte Hrvatska“, subjekti povezani pod krovnom tvrtkom Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Hrvatska je među vodećim davateljima profesionalnih usluga u zemlji, koje obuhvaćaju usluge revizije, poreznog, poslovnog savjetovanja te usluge upravljanja rizicima i financijskog savjetovanja koje pruža više od 170 domaćih i inozemnih stručnjaka.